

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Hoogestraat 22

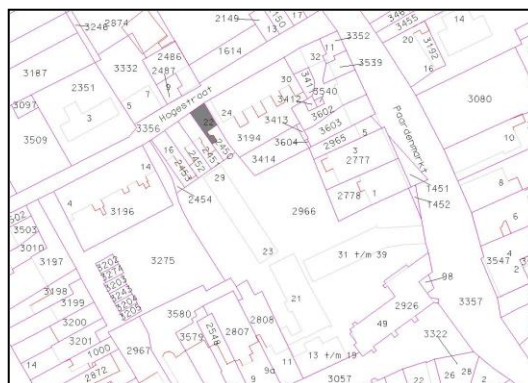
Monumentnummer : GM111

Straat : Hoogestraat
Huisnummer : 22
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 AM

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2450

Naam object : ---
Bouwjaar : 1917
Bouwtijl : rationalisme/Um 1800
Architect : H.C. Bloemendaal
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 15-09-2014
Datum aanwijzing : 13-01-2015

Situering

Een rij woningen gelegen aan de zuidzijde van de Hoogestraat in het noordelijk deel van de historische binnenstad van Doesburg. Het pand wordt van de straat gescheiden door een ondiepe gemetselde stoep. Links en rechts van het rijtje een steeg, die toegang geven tot een achterom.

Hoofdpzet

Het pand is de linker hoekwoning van een éénlaags rijtje van vier woningen met het zadeldak evenwijdig aan de straat. Elke woning heeft een rechthoekige plattegrond met

een kelder, een zolder en een éénlaags aanbouw onder plat dak in de kleine tuin aan de achterzijde.

Historie

De locatie is gelegen binnen het dertiende-eeuwse deel van de binnenstad. Nadat in de eerste helft van de veertiende eeuw een oostelijk deel van de stad moest worden opgegeven moest een nieuwe stadsmuur worden gebouwd ter plaatse van de Nahuyssingel. Toen werd vermoedelijk in het verlengde van de Paardenmarkt de Nieuwstraat en haaks daarop de Hoogestraat aangelegd. Over een eventuele voorganger van het rijtje woningen genummerd 16 tot en met 22 zijn geen gegevens bekend.

Beknopte bouwgeschiedenis

In 1917 als onderdeel van een rijtje van vier vergund en waarschijnlijk hetzelfde jaar gerealiseerd naar ontwerp van de Doesburgse architect H.C. Bloemendaal. Bloemendaal is voor Doesburg van belang als architect van diverse woonhuizen, woon-winkelpanden, bedrijfsruimten en een enkel kerkgebouw, hoofdzakelijk gebouwd in de eerste twee decennia van de twintigste eeuw. De woningen aan de Hoogestraat vertoont veel architectonische overeenkomsten met het rijtje Ooipoortstraat 67 -73. De indeling en afwerking van Hoogestraat 22 is in de tweede helft van de twintigste eeuw op onderdelen aangepast en van nieuwe trappen voorzien. Twee vertrekken aan de achterzijde zijn in het verleden samengevoegd. Van deze aanpassingen zijn geen bouw dossiers beschikbaar.

Exterieur

Het rijtje heeft een symmetrische gemetselde, bakstenen voorgevel in kruisverband met een gemetseld trasraam van klinkerbaksteen. Er is sprake van twee maal gekoppelde entrees geflankeerd door een kruisvenster, met erboven een dakkapel die als Vlaamse gevel is uitgevoerd en de gootlijst onderbreekt.

Het opgaande werk bestaat overigens uit roodbakkende steen met gesneden voegen waarin boven de plintzone en boven de begane grond doorgaande rollagen zijn opgenomen. Elke woning heeft een ondiepe gemetselde stoep waarin voor de entree een gietijzeren rooster fungeert als lucht- en lichtrooster voor het kelderlicht. De voordeuren zijn boven een geprofileerd kalf voorzien van een tweeruits bovenlicht met verticale roede, naast de deur is steeds een enkel venster, de gevelopeningen worden ontlast met hanekammen. De voordeuren zijn tweevaks, opgeklampte deuren met een spionnetje, dat is voorzien van een gesmeed rooster. De deur van Hoogestraat 20 is in het verleden vervangen door een boerderijdeur met negenruits bovendeel. De vier woningen hebben gekoppelde schuifvensters met vierruits onderramen en tweeruits onderramen, het adres Hoogestraat 18 heeft geometrisch glas-in-lood in de bovenramen. De ondervakken kunnen worden gesloten met opgeklampte luiken, de klampen zijn voorzien van een vellingrand.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een bakgoot op gesneden klossen die bij elke woning wordt doorsneden door een gemetselde dakkapel. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, platte Friese pannen.

De dakkapellen hebben een afgeronde dakopbouw op twee gemetselde hoekdammen met bakgoten opzij en een geprofileerde lijst aan de voorzijde die het verloop van de dakopbouw volgt. De kozijnen zijn voorzien van tweeruits draairamen, deze zijn bij de nummers 16 en 18 in het verleden gewijzigd in enkelruits, respectievelijk drieruits draairamen. Het boogvlak boven het venster is betimmerd met verticale kraaldelen, elk aan de onderzijde halfrondd gezaagd. De zijwangen van de linker en centrale kapel zijn bekleed met de oorspronkelijke leien in maasdekking.

De zijgevels zijn blind en voorzien van doorlopende rollagen die een voortzetting zijn van de rollagen in de voorgevel. De gevels zijn voorzien van gesmede staafankers, die bij de linker zijgevel aan het zicht zijn onttrokken als gevolg van een halfsteens klampmuur van machinale handvormsteen uit het laatste kwart van de twintigste eeuw.

De achtergevel van elke woning bestond oorspronkelijk uit twee schuifvensters ontlast met strekse bogen waartegen een bijkeuken annex toilet was gebouwd. Deze situatie is bij drie woningen gewijzigd ten faveure van een nieuwe, bredere bijkeuken annex badkamer met in de achtergevel een nieuw breed venster met zijlicht en een klappaam. Hoogstraat 22 is nog in het bezit van het oorspronkelijke gevelopzet met twee historische vensters met vaste vierruits onderramen met roedenverdeling en een naar binnen vallend tweeruits valraam. De vensters hebben gepleisterde, bakstenen lekdorpels. De strekse bogen van de oude gevelindeling zijn daarbij gehandhaafd. In het metselwerk boven de bogen zijn twee gesmede staafankers opgenomen. De gevel wordt afgesloten met een bakgoot op ijzeren beugels. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, platte Friese pannen, waarin bij elke woning een platgedekte, tweevaks dakkapel is opgenomen, aan de bovenzijde afgesloten met een overstek met geprofileerd boeiboord. De ramen zijn oorspronkelijk uitgevoerd met drieruits draairamen, die in de dakkapel van nummer 22 nog aanwezig zijn, bij de overige dakkapellen is de raamindeling gewijzigd. De zijwangen zijn voorzien van leien in maasdekking. In het achterste dakvlak van nummer 22 staat een vierkant gemetselde schoorsteen, bij de andere woningen is deze verdwenen. De schoorsteen heeft een uitkragend gemetselde beëindiging.

Tuinmuur

De tuin wordt omzoomd door een ruim twee meter hoge gemetselde, bakstenen tuinmuur die aan de binnenzijde op regelmatige afstand is verstevigd met muurdammen. De tuinmuur is gemetseld van handvormsteen in kalkmortel. Aanwezige muurbegroeiing maakte een uitgebreide waarneming onmogelijk.

Interieur Hoogstraat 22

Kelder: bevindt zich aan de voorzijde van het huis onder de hal en woonkamer en is toegankelijk via een deur onder de trap naar de verdieping. Het is een met baksteen overwelfde ruimte met een tongewelf evenwijdig aan de straat.

Begane grond: De indeling bestaat uit een halletje rechtsvoor met in het verlengde een in het verleden vernieuwde steektrap met kwart aan de bovenzijde. Links aan de voorzijde een keuken tussen voorgevel en tussenmuur waarin een schouw is opgenomen. De keuken wordt van daglicht voorzien door een gekoppeld schuifvenster. De schouw is modern vormgegeven en wordt geflankeerd door een historisch binnenraam links uit een ander pand en rechts een rondgetoogde doorgang naar de

achterkamer. Door modern plaatmateriaal is de constructie noch een oudere afwerking ergens in het zicht.

De achterkamer wordt van daglicht voorzien door twee historische vensters met roedenverdeling en naar binnen vallende bovenramen. De vensters hebben geprofileerde, houten vensterbanken. Geheel rechts voert een paneeldeur naar de uitbouw aan de achterzijde met bijkeuken, toilet, alsmede de toegang tot de tuin. Het toilet is toegankelijk via een zwaar uitgevoerde opgeklampte delendeur. Een klein gietijzeren klpraam verlicht en ventileert de ruimte.

Eerste verdieping: de indeling van de verdieping bestaat uit een enkel vertrek aan de achterzijde, een kleine overloop en twee vertrekken aan de straatzijde, waaronder een badkamer, elk toegankelijk middels viervaks paneeldeuren uit de bouwtijd. De indeling is in het verleden gewijzigd, maar de afwerking van de kamers dateert deels nog uit de bouwtijd.

In de kamer aan de straatzijde rechts is de in grenen uitgevoerde kapconstructie in het zicht en bestaat uit een gebint met kreupele stijlen die een gordingenkap met hangwerk opvangen. Blokkeels tussen spantbenen en muurplaten vangen de spatkrachten op. Het vertrek krijgt daglicht door twee tweeruits draairamen in een dakkapel met gebogen dakvlak waarvan de gebogen dakspanten in het zicht zijn. Het dakbeschot is met kraaldelen uitgevoerd. Ook aan de achterzijde is het gebint in het zicht. Dit vertrek wordt verlicht door een tweevaks dakkapel met twee maal twee draairamen met roedenverdeling. Deze zijn recent vervangen om dubbel glas te kunnen bevatten met behoud van de oorspronkelijke binnenprofilering.

Zolder: vanuit de overloop voert een uit twee delen samengestelde vaste trap met kwarten naar de vlieringzolder. Hier zijn de gordingen van de kapconstructie in het zicht. Het beschot is aan de binnenzijde afgewerkt met gipsplaten. Op de vliering is het gepleisterde vierkante stookkanaal aanwezig dat bovendaks verder gaat als gemetselde schoorsteen.

Bouwdossiers

1917 plan voor het bouwen van vier woningen voor W.C. Ketjen

Literatuur

Niet bekend

Waardering

Het object is in 1917 ontworpen door de Doesburgse architect H.C. Bloemendaal als één van een blokje van vier woningen en zal in dat jaar zijn opgeleverd. De woning is in hoofdopzet en op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de relatieve gaafheid van de architectuur binnen het rijtje en de ligging aan de straat.

Het object Hoogestraat 22 met stoep en tuinmuur is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als onderdeel van een rijtje van vier woningen, in 1917 ontworpen door de lokale architect H.C. Bloemendaal met invloeden van chalet- en Um 1800 architectuur.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden Hoogestraat 20, 18 en 16.

Het object is cultuurhistorisch van belang als onderdeel van een goed bewaard gebleven rijtje huurwoningen uit het begin van de twintigste eeuw.